

Velja po pošti: ==

celo leto naprej . K 28.—
pol leta " " " 13.—
četrt leta " " " 6.50
en mesec " " " 2.20
Nemčijo celoletno " 28.—
ostalo inozemstvo " 35.—

Ljubljani na dom:

celo leto naprej . K 24.—
pol leta " " " 12.—
četrt leta " " " 6.—
en mesec " " " 2.—

pravi prejemnik mesečno K 1.90

SLOVENEK

== Inzerati: ==

Enostolna petitvra (72 mm):
za enkrat po 15 v
za dvakrat " 13 "
za trikrat " 10 "
za večkrat primeren popust.

Poslano in rekl. notice:

enostolna petitvra (72 mm)
30 vinarjev

== Izhaja: ==

vsak dan, izven tistih nedelj in
praznikov, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; ne frankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74. ==

Političen list za slovenski narod.

Upravništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. —
Avstr. poštne bran. račun št. 24.797. Ogrsko poštne
bran. račun št. 26.511. — Upravniškega telefona št. 138.

Današnja številka obsega 8 strani.

Za dobro časopisje!

Pastirsko pismo ljubljanskega mezoškofa glede dobrega in slabega časopisja nas spominja na dolžnost, ki imajo vsi naši faktorji, da razširijo naš katoliški tisk, brezversko, solidarnostno in nemarno časopisje za zatirajo.

Pri nas se je namreč zadnje čase domačilo časopisje, kakršnega pošteni ranjci preje niso poznali. Priteplo se namreč k nam časnikarstvo iz Srbije, pisano po srbskem načinu, to je: skrojeno najnižjim nagonom mase.

To revolversko časopisje ima sicer isto jasne namene, tudi ono stremi za to, da ljudstvo odtuji veri, ga politizira, zraven pa tudi ubije v njem patriotizem in vzgoji politične in socialne namiste. Ta namen pa zna to časopisje, porojeno v meglah 20. septembra, pretno prikriti in to je, kar je nevarno. Laska se nerazsodnemu čitatelju, njegovi želji po lažnostih in kanterijah, objavlja čenče in gostilniške pogovore, draži radovednost po malenkostnih stvarih in prija preprost, antiziji s tem, da vse pretirava.

To je oblika, v katero to časopisje avija svojega strupenega duha. To časopisje laže zato, da laže, laž mu je namen, laže vedoma in hotoma, laže in prekuje sistematično in če se ga na ali vjame, ne pride v zadrego, kakor izgovor ali pa se zlaže še bolj nevarno.

Demoralizatorični vpliv takega časopisja je velik. Samo brez vesti, brez vere, brez vsakega čuta odgovornosti, objavlja vest v svojih bravah. Zlasti računa na mladino, da jo že zgodej povari in tako usposobi za svoje temne, proti veri in državi naperjene namene. Izginiti hoče mularijo, izvršuje vsak an s svojim pisanjem atentate na čiste duše naših otrok, poneumnjuje svoje streljaje, jih vleče namenoma v brezno grozovitosti, nepoštenosti in nerazsodnosti.

Ali moremo to trpeti? To časopisje pravnost špekulira na dobrohotnost, dogmatičnost in potrpežljivost katoliških mož in žena. Ta pa ne sme biti! Naši pošteni možje in naše navdušene žene, ki so se še vselej odzvale, kadar smo jih poklicali v boj proti slabemu, ne bodo tudi topot vzdignili, sledeč licu svojega višjega pastirja. Ljudi je treba svariti, braniti, odvracati od sla-

bega časopisja, naše pa čedaljebolj razširjati. Tudi Ljubljana mora, kar se naših ljudi tiče, slediti zgledu dežele, ki toliko žrtvuje za dobro katoliško časopisje!

Treba pa je opozoriti tudi na pastoralno delovanje glede na časopisje. Duhovščina mora v svojem dušno-pastirskem delokrogu energično nadaljevati že započeti boj zoper slabi tisk. Iz prižnice, v nabožnih in posvetnih ter stanovskih društvih, na posebnih, le časopisju namenjenih sestankih in shodih, s pomočjo moške in ženske mladine se mora ta boj voditi. Izborna sredstvo v tem boju so posebne pridige glede na tisk, »Presspredigten«, ki so izšle te dni na Dunaju v zalogi »Pijeva družstva« v dveh zvezkih in ki se najlažje naroče potom Katoliške Bukvarne v Ljubljani. Prvi zvezek obravnava razmerje, ki je med tiskom in vero, drugi pa obravnava predmet: Protikršćansko časopisje obnavlja na duhoven način trpljenje Jezusa Kristusa. Zlasti te vrste pridige imajo velik vpliv na krščansko ljudstvo.

Boj nečednemu časopisju na celi fronti!

Slovenci ob Muri.

Vkljub pritisku Südmarke in Schulvereina se slovenski živelj ob Muri razmeroma vedno bolj ojačuje. Lep dokaz za to nam je Ceršak. Samo pol ure od Spielfelda oddaljena vas tik Mure, pa se brani junaško pod vodstvom gosp. Hanca bolj kot nekaj Port Artur. Število Slovencev v tej občini je od zadnjega ljudskega štetja (1900) napredovalo, a število Nemcev se je znižalo za polovico. Malo nižje od Ceršaka je slovenska velika občina Selnica ob Muri. Tudi tukaj Slovencev vidno napreduje. Polovico te občine je všolano na šulferajnsko šolo na Sladkem Vrh (Süssenberg), a ljudstvo ostane vkljub nemški šoli narodno zavedno.

Slovenske matere, slovenske kmečke hiše so tu ob meji glavni činitelj, ki ohranja slovenski značaj krajev ob Muri.

Sladki Vrh, župnije cmureške, je štel leta 1900. še 206 Slovencev poleg 324 Nemcev. Letos se je število Slovencev zopet pomnožilo. Uspeh šulferajnske šole je v narodnem oziru minimalen. Edino, kar se doseže potom te šole, je to, da se zelo pridno vzgajajo analfabetje. Pa ne samo analfabetje med Slovenci, temuč tudi Nemcev nese malokateri iz te šole povoljne uspehe.

V vaseh Frattendorf (Vrata), Wiesenbach (Trata), Rozengrund, Logatec in Nasova so slovenske manjšine zelo izdatne. Če bi se vrglo med te zapuščene reve cmureške okolice dovolj poštenega slovenskega berila, posebno nabožnega, pa še Slovenci v teh vaseh ne bodo izumrli.

Važna postojanka Slovencev ob Muri je skoraj popolnoma slovenska župnija Marija Snežna na Velki. Ljudstvo je še dokaj zavedno. Cmureški šulferajnski zmaj v osebi dr. Krautgasserja je stegal svoje kremplje že šestokrat po tamošnji samoslovenski šoli. A nobeden poizkus ni šel po sreči. Ta župnija ima svoje Bralno društvo, ki bi lahko bilo velevažen činitelj, a spi lepo pohlevno spanje pravičnega. Na levem bregu Mure je cela vrsta vasi, ki so bile še pred 50—60 leti slovenske, kar pričajo imena vasi in njih prebivalcev. Črniše, Lihočka vas, Pihla, Spodnji in Zgornji Rakič, Gozd(dorf), Obrajna, Gorica i. dr. so dokaz, da so jih sezidali slovenski naši pradedje. Še sedaj se nahajajo v teh vaseh družine, ki občujejo med seboj slovenski.

Pred kratkim umrl župnik Lopič je mnogo storil in skrbel, da se je slovenstvo v teh krajih ob Muri ohranilo. On je razširjal in delil slovenske knjige in časnike, pa tudi zasebno je navduševal svoje rojake. Z Lopičem smo Slovenci zgubili neizmerno mnogo.

Okolica mesta Radgone je še bolj slovenska kot Cmurek. Tu imamo v Apačah in Dedoncih Slov. kat. izobraževalni društvi, ki tudi dobro delujeta.

V Dedoncih (Dedenitz) se je pri ljudskem štetju naštel 113 Slovencev in 5 Nemcev. V Potrni (Laafeld) 179 S., 97 N.; v Plitviškem vrhu 173 S., 9 N.; v Zenkovcih (Zeltung) 129 S.; v Slov. Gorici (Windisch Goric) 122 S., 54 N.; v Plitvici (Plippitz) 66 S., 606 N.; v Zepovcih (Schöpfendorf) 33 S., 544 N.; v Črncih 35 S., 484 N.; v Lutvercih (Leitersdorf) 15 S., 294 N.; v Alt-Neudorf 18 S., 689 N. V Radgoni sami se je število Slovencev letos tudi pomnožilo.

Ogrski Slovenci, preganjani od oholih Madžarov, se naseljujejo že kakih 5 let v okolico Radgone in Cmureka; pokupili so že do 60 nemških posestev. A vse to se vrti brez vodstva, brez načrta.

Dolžnost Slovenske Straže je, da ne pozabi na kraje ob Muri od Spielfelda do Radgone. Možnost je dana, tukaj mogočno kljubovati nemštvu in zaje-

ziti njih prodiranje. Torej slovensko ljudstvo, knjige in časnike na mejo!

Pokvarjeni spomeniki zaslužnih slovenskih mož.

Dragi rojaki!

Podpisani odbor »Pisateljskega podpornega društva« je dobil pri svojem občnem zboru, ki se je vršil dne 16. januarja t. l., nalog, da pokrene delo, da se spominska plošča rajnega Antona Linhartarja na pokopališču pri sv. Krištofu popravi.

On je prevel prvi gledališki igri »Županovo Micko« in »Veseli dan ali Matiček se ženi« za slovenski oder; je prevel v slovenščino »bukve od kug in bolezni goveje živine itd.« ter je v svoji zgodovinski knjigi: »Versuch einer Geschichte Krains« opozoril učenjake, ki so tedaj Slovence in njihove sosede popolnoma zanemarjali.

Pokopan je bil leta 1795. Od tedaj je spominska plošča vsa izjedena od vremenskih nepogodnosti in hvaležnost narodna zahteva, da se oddolži svojemu budilcu s tem, da omogoči popravilo spomenika z radovoljnimi doneski.

Poleg njega je spomenik J. N. Hradeckega, katerega je ob 25letnici njegovega županovanja v Ljubljani proslavil Fr. Prešeren z znano prigodnico. Obe plošči ste na istem zidu, ki je tako trhel, da grozi, da vsak čas propade. Zato je treba ta spomenik skupno z Linhartovim na novem zidu popravljene vzidati. Poleg tega sta tudi spomenika Matije Čopa in Valentina Vodnika zelo poškodovana, da je treba tudi to popraviti.

Ker pa društvo za take namene ne razpolaga z nikakimi sredstvi, obrača se uljudno do svojih in pisateljev rojakov, da blagovolijo omogočiti popravilo teh spomenikov z radovoljnimi doneski. Ti se bodo objavljali v listih in potrjal njihov prejem. Doneske sprejema g. profesor Anton Funtek, blagajnik pisateljskega podpornega društva.

Skupni stroški so proračunani na 540 kron.

Prosimo vse slovenske liste, da blagovolijo ponatisniti ta poziv.

V Ljubljani, 8. marca 1911

R. Perušek l. r.,
tč. predsednik.

J. Macher l. r.,
tč. tajnik.

Anton Funtek l. r.,
tč. blagajnik.

LISTEK.

Obrekovanje.

P. L. Coloma:
(Dalje.)

»Helena«, je nadaljeval markizek počasi, kakor bi iskal člene za enačbo, je neka dobro znana dama, dika visoke družbe madridske . . . Paris je neki pruski grof, ki se je naveličal ločiti mrjasce po Litvanskih gozdih in je prišel iskat romantike v karlistovski labor . . . Helena je izginila iz Biarritza in pustila otroke in krščenco in Menelaja, ki pa ni kralj v Sparti, ampak polkovnik Carlosos, in se tolče par korakov od tukaj, po gorah Guipuzcove . . .

Baklji se je otresel ogorek in v tem hipu je mina počila.

Zadosti je bilo zlobno sumničenje tega neumneža, čegar domišljavost je ravno prej vzbujala splošen smeh vseh gostov, in iz vseh ust je privrelo odlično ime Pilar Trelles, do tedaj neomadeževano in spoštovano, in slišali so se zkljiki začudenja, roganja, zaničevanja, zmagoslavja; in nikomur ni prišlo na um, da bi zadvomil, ali je to sploh

res, in nihče ni premotil ničvredne osebe, ki je to zatrjevala! . . . Zakaj zlo ima v naših časih tako nepremagljivo prepričevavnost, da ima več vere lažnjivec, ki pripoveduje izmišljotine, kakor poštenjak, kadar pripoveduje resnične vrline. Žalostna posledica tega, da trpi ravno moralni čut toliko zavijanja, ki potem spači srce in otopi glavo. Zakaj naša sprijena družba je privajena na ozračje polzlosti in zato se ji zde pri vsakem človeku verjetne vse hudobije in zmote, katerih se čuti krivo v celoti, in zato jih sprejme in razširja in razklada z besno zavistjo umazane pijanke, ki vrže blato na damo v žamet, da se more veseliti, ko jo vidi nizko kakor samo sebe, omadeževano z blatom, v katerem se sama valja . . . Tako daleč poniža obrekovavca njegov greh, ki ni bil nikoli zadosti proklet, ta madež celo dobrih, mehkih src, ki ga bo tako strašno kaznoval tisti Bog, ki je mir in ljubezen, pa sodi, da je večnega ognja kriv, kdor pravi svojemu bratu Raka, neumnež!

Samo neki star mož, ki so ga veliki beli brki izdajali za veterana, je skočil pokoncu, ko je začul vpitje obrekovavcev, in se je približal tolpi ter klical: »To ni res! To je laž!«

Vendar se je obvladal, kakor bi se zbal, da nastane kak škandal, in s

skoro nadčloveškim naporom je obstal nepremično in poslušal. Njegovega glasu ni nihče slišal; udušilo ga je sto drugih glasov, ki so kričali zahtevali podatkov in podrobnosti o dogodku, v tisti pijanosti, ki prihaja od zavisti in zlobe, ki zahteva obrekljivec krme svojemu jeziku, tako kakor so stari Rimljani v drugačni pijanosti, ki je bila morda manj vredna obsodbe, zahtevali v cirkusu: Kristjane za zveri!

»Gospoda, relata refero!« izpregovoril slednjič markizek in zdelo se mu je, da so njegove govorniške zmožnosti napravile velik učinek. »Gotovo je, da je imela pred petimi dnevi Helena v svoji hiši v Biarritzu dolge posvete s pruskim Parisom, ki je ravno došel s karlistovskega bojišča . . . Gotovo je, da se je Helena še tisti večer poslovila od svojih otrok in od vzgojiteljice Miss Black in rekla, da gre z ekspresnim vlakom proti Parizu, kamor jo kliče silno nujno opravilo. Bila je potrta, objokana in — ne prezreti, gospoda! — ni pustila nikomur, da jo spremi na postajo.

Gotovo je, da je Helena komaj zapustila svoje kraljestvo spartansko, ko je stopila Miss Black v njeno sobo in zagledala na mizi dragoceno torbico iz juhte, a prej je na lastne oči videla, da je gospa vtaknila vanjo potrební denar

za na pot . . . Dobra Miss Black misli, da jo je gospa pozabila, in ker je upala, da pride na postajo še pred odhodom vlaka, pograbi torbico in steče za gospo . . . Prazen trud! . . . Helena je odšla iz Sparte, a ni prišla na postajo. Miss Black išče, izprašuje, poizveduje, a gospe ni od nikoder. Vlak pride, odide in Miss Black zija za njim z odprtimi ustmi in s torbico v roki, a gospe ni od nikoder . . . Gre domov, če bo tam našla Heleno, obupano, da je zamudila vlak, ker je pozabila denar. Toda ne Helene ni bilo doma, ne poročil od nje . . . Novica se raznese, ves Biarritz je pokoncu, in končno se stvar razjasni. Nedolžna Helena je brez dvoma vlak zgrešila in namesto da bi šla proti Parizu, je krenila proti San Juan de Lur in se nastanila v Hotel Marsan, kamor je slučajno prišel par ur poprej pruski Paris . . . Noč je bila jasna, ona je krepstna, on ekscitirčen, in odpeljala sta se skupaj v kočiji proti Socoi, kjer sta stopila na ladjo . . . Eni pravijo, da sta šla s svetilkami ribe lovit . . . Drugi, da sta jo udarila v Berolin, da dosežeta pri kanclerju pomoč za svojega kralja Don Carlosa VII. — To so, gospoda moja, zapletki te drame: vaša stvar pa je zdaj, da si razvozljate, kar iz tega sledi.

In markiz si je zavijal poganja.

VSTAJA V MAROKU.

Reforme, ki jih je izvedel sultan Mulej Hafid, so povzročile vstajo rodov severno in južno od Feza. Sultan je poslal na vstaje vojake, ki so jih pa vstaji porazili. Uprli so se vsi rodovi med Alkazarkebirom in Fezom. Vstaji že oblegajo glavno mesto Maroka Fez. Poroka se, da hočejo vstaji odstaviti sedanjega sultana Mulej Hafida in proglasiti sultanom prejšnjega sultana Abdul Azisa, ki ga je strmoglavil Mulej Hafid. Izključeno ni, da bodo še posredovali Francozi.

PRED OTVORITVIJO DRŽAVNEGA ZBORA.

Včeraj popoldne je zboroval ministrski svet, ki je trajal 4 ure in pol. Obravnavali so v prvi vrsti finančni program, po katerem naj bi se zvišal davek na žganje za 60 kron. Nadalje so tudi razpravljali o možnosti, da zahtevaj vlada še enkrat trimesečni začasni proračun. V »Poljskem kolu« imajo zdaj neko podkupovalno afero, v katero je zapleten posl. Paduch, ki je izjavil, da res ni vse prav, kar je storil, a da ima na vesti le lahke grehe,

PROTIKATOLIŠKA GONJA NA PORTUGALSKEM.

Framazonski portugalski ministri so sklenili, da ustavijo plačo škofa v Oportu in ga pregnati s Portugalskega, ker je ukazal kljub framazonski vladni prepovedi duhovščini razglasiti pastirsko pismo.

DEMONSTRACIJE V RUSIJI OB JUBILEJU OSVOBODITVE KMEČKEGA STANU.

Jubilejno slavlje osvoboditve ruskega kmečkega stanu je imelo zgolj oficilen značaj. Policijo so ob tem slavlju zelo pomnožili, da onemogočijo demonstracije. Proti časopisu so zelo oestro nastopili. V Omsku so zaprli za tri mesece glavnega urednika nekega lista, ker je objavil neki članek povodom osvoboditve. V Kijevu so zaprli glavnega urednika nekega lista za dva meseca.

VOJSKA MED TURČIJO IN RUSIJO.

Neki peterburški list poroča, da je izjavil admiral Skrydlov, da grozi Rusiji vojna od turške strani. Avstro-Ogrska da hujska proti Rusiji Turčijo ravnotako, kakor hujskajo Japonci Kitajce. Turčija se pripravlja na vojno, zato mora tudi Rusija ojačiti svoje črnomorsko brodogradnjo in zgraditi vsaj šest dreadnoughtov po tipu avstrijskih.

PROTIEVROPSKI NEMIRI NA KITAJSKEM.

V Mukden so Kitajci nabili letake, ki pozivajo prebivalstvo, naj izžene Evropejce. Velike čete Hunguzov ropajo po cestah med Mukdenom in Hnahn-Tjetinu. Med Kitajci se razširjajo oklici, ki med drugim pozivajo Kitajce takole: Zanašajte kugo v naselbine tujcev. Kitajci okuženi po kugi lahko store domoljubno delo, če okužijo sovražne Evropejce. Nadalje se bojkotira an-

joče brke, pristavil na konec svojega govora še slovesen dixi, v falzetu, in je prepustil svojim poslušavcem, da si vsak sam naprej plete, kako se mu zdi najbolj primerno, potem pa vsi skupaj spletejo vrv, s katero bi zadržali čast te gospe, ki je imela nad sabo eno samo krivdo, — dobro pomnite, uboge ženske, — namreč nesrečno čast, da je prestopila s svojo eleganco in lepoto ono nevarno črto, kjer občudovanje neha in na njeno mesto stopi zavist...

IV.

Dokler je markizek govoril, si je stari gospod z belimi brki grizel ustnice, se obračal na peti kakor ves iz sebe; las si ni pulil iz glave, ker je bil plešast.

Drug star mož vsakdanjega obraza in ne prav skrbne vnanjosti, je sedel blizu njega. Poslušal je razgovor, kakor kdo posluša dež, in po njegovem apatičnem ribjem obrazu se ni dalo uginiti, ali spada med tista sebična bitja, ki vidijo, da se bomba razleti in ne prebledijo, samo da njih ni noben drobci zadel; ali med tiste malodušne ljudi, ki vsled svojega podrejenega stališča ali vsled neke strahopetnosti nikoli ne nastopijo v obrambo prijatelja proti mogočnemu nasprotniku. Bil je vojvodov oskrbnik.

K temu človeku je stopil v dveh skokih oni z belimi brkami, kakor da ga je hipoma spreletela neka misel, in ga je prijel za roko in mu začel natiho-ma nekaj praviti. Ta se je z veliko sloz-nostjo postavil na noge; oni ga je rinil do vrat in mu pri vratih še dostavil: »Pojte in hitro se vrnite, gospod Matija; in vojvodko dobro obvestite... jaz bom že pridrževal te kače.«

(Dalle.)

gleško blago in dela za ligo v obrambo domovine.

Volivcem kmečkih občin v sodnih okrajih: Trebnje, Litijska, Višnja gora, Radeče, Mokronog in Žužemberk!

Dne 19. t. m. imate voliti novega deželnega poslanca.

Vaši zaupniki so se zjediniili na gospoda

IVANA VEHOVECA,

župana in posestnika v Žužemberku.

Drage volje Vam priporočamo njegovo izvolitev, ker vemo, da bo mož na svojem mestu.

Volivci! Kot zavedni pristaši Slovenske Ljudske Stranke idite dne 19. t. m. na volišče in oddajte svoje glasove složno za kandidata S. L. S., ki je gospod

IVAN VEHOVEC,

župan in posestnik v Žužemberku.

Z Bogom za ljudstvo!

V Ljubljani, dne 6. marca 1911.

Zvršilni odbor S. L. S.

Dr. Ivan Šusteršič,

t. č. načelnik stranke.

× × ×

Volivci kmečkih občin v sodnih okrajih Trebnje, Litijska, Višnjagora, Radeče, Mokronog in Žužemberk. Opozorjamo Vas, da dobro pazite na svoje legitimacije, ki jih je treba k volitvi seboj prinesiti (brez legitimacije ni mogoče voliti). Pazite na glasovnice, ki jih je treba izpolniti pravilno: Ivan Vehovec, župan v Žužemberku. Tudi pri tej volitvi je volilna dolžnost in mora vsak voliti. Zato vsi kot en mož na volišče za kandidata Slovenske Ljudske Stranke!

Dnevne novice.

+ Dvorni svetnik Ploj je čutil potrebo, da je tožil naš list in dr. Triller je na nedeljskem shodu na naslov ljubljanskih porotnikov upil, da je Stefe, z »nečednim namenom« utekel preteči obsodbi zaradi častikraja. — Sodbi ni nihče utekel, pač pa je podan tako obširen dokaz resnice, da se more nečednost iskati le na strani dvornega svetnika Ploja. Toliko v blagohotno pomirjenje dr. Trillerja, ki ima čedno nalogo braniti po shodih poslance iz »kluba ločenih katoliških mož« in ki menda ve, zakaj na nedeljskem shodu z ljubenskimi akti obteženega Ploja ni imenoval. Zato ga pa danes mi imenujemo, da bo vedelo občinstvo, v kaki družbi je dr. Triller in ker je ta družba tudi za Plojeve volivce jako poučna. Kar se tiče drugih dr. Trillerjevih napadov na naš list, je nam le v čast, da smo vedno radevolje popravili krivico, ako smo jo slučajno in nevede komu storili. — Če želi dr. Triller izvedeti, kdo je pa res nedavno pod klop zlezal, pa naj sebe vpraša, kako sta on in »Narod« morala pod klop zlesti pred g. Lončaričem. Zato naj dr. Triller svoje arogance v bodoče nekoliko omeji, vsaj ve, da po arogancah vedno njega glava boli.

+ Župani, načelniki zdravstvenih odborov ter načelniki cestnih odborov, kateri želijo nalagati denar v Hranilnici kmečkih občin v Ljubljani, naj kratkim potom pošljejo hranilne knjižice na omenjeno hranilnico, katera sama preskrbi pri deželnem odboru devinkulacijo in vinkulacijo knjižic. Ona tudi denar brez grube obresti pri različnih denarnih zavodih pravočasno dvigne ter istega naloži na nove knjižice Hranilnice kmečkih občin v Ljubljani. Pripomni se, da je ta hranilnica pupilarno varna, ker se sme pri njej tudi nalagati denar mladoletnih. — Hranilnica kmečkih občin v Ljubljani.

Ljudska knjižnica v Šmihelu.

— Izjava. Z liberalci tako ne polemiziramo, z »Jutrom« že pricipijelno ne, odgovorni smo samo članom našega društva in tem v pojasnilo glede zadnjega napada na tajnika našega društva, g. kaplana Fröhlicha, izjavljata podpisana: Prvič, da je g. tajnik izročil čisti dobiček igre blagajniku, drugič, da je blagajna do zadnjega vinarja popolnoma v redu, tretjič, da se g. predsednik ni čisto nič jezil zaradi denarja, ampak je izvedel šele od drugih, da ga je blagohoteči dopisnik »Jutra« videl jeznega, četrtič, naj nam naši društveniki ne zamerijo, da na morebitne napade ne bomo več reagirali, ker se res ne izplača, je presmešno. Vsak naj pometa pred svojim pragom. — Josip Šusteršič, t. č. predsednik; dr. Vinko Šarabon, t. č. blagajnik.

— K nesreči v Vižmarjih. Sodnijsko zdravniška komisija je pri včerajšnji obdukciji dognala, da je bil mladenič Ivan Baštolc vendarle ubit. Zada na lobanji je bila nad 10 cm dolga razpoka, dokaz, da je bil udarjen nasilno. Izključeno je, da bi se pri padcu iz kolese mogel tako pobiti. Seveda sedaj razne govorice krožijo po vasi. Ivan Baštolc se je preteklo nedeljo zvečer v večji družbi pripeljal z vlakom iz Ljubljane v Vižmarje ob pol 11. uri zvečer. Zadnji se je od njega poslovil Anton Kregar. Planinškov mizarski učenec, ki se je tudi pripeljal s tem vlakom, ve povedati, da je šel po isti poti domov, kjer se je zgodil zločin in da je pod Kregarjevim kozolcem videl statii dva moška in jih slišal godrnjati. Bilo ga je groza, zato je hitel naprej ne da bi bil oni dve moški postavi spoznal. Govori se tudi, da sta ta dva najbrže čakala nekega drugega. Gotovega se še nič ne ve. Orožništvo pridno poizveduje. Nesrečni Baštolc je bil ob veliki udeležbi ljudstva pokopan danes dopoldne.

— K polomu v Novem Mestu. Tovarnar za usnje in posestnik A. Hočev var iz Nov. Mesta ni otvoril o svojem pasiv. premoženju niti sam niti njegovi upniki konkurza, kakor napačno poroča »Laibacher Zeitung«. Hočev varjevo imetje so njegovi upniki sodnim potom zarubili. Konkurz je le naznanil, kakor smo poročali trgovec Ogoreutz, kateri ga je moral naznaniti le vsled tega, ker je Hočev varju preveč žiriral. Hočev var, Ogoreutz in veleposestnik Smola iz Grabna pri Rudolfovem, bili so takozvani kompanjoni opekarne v Zabji vasi, pri kateri so baje radi slabe gline izgubili precejšnje vsote. Razume se samoposebi da za lumparije svojega brata Antona, državni poslanec dr. Janko Hočev var ni odgovoren. Tudi moramo konstatirati, da državni poslanec dr. Hočev var ni nikdar na brozi igral in da s svojim bratom ni nikdar ničesar špekuliral.

— Žrtva »Glavne posojilnice« oziroma Megliča je trgovec Luka Brus v Spodnji Idriji. V ponedeljek popoldne so zaprli prodajalno; konkurz je napovedan.

— Kam plovemo? Iz Postojne se nam piše: Prav izpod peresa ste mi, velečenjeni g. urednik, vzeli besede, katere ste v številki 37. Vašega lista zapisali med dnevnimi novicami v notici »Učiteljska tiskarna« in »Jutro«. Da, res, vun z vsem, kar se tiska v taki tiskarni, katera z mrzlim cinizmom izdaja »Jutro«, ki dan za dnevom ometava z blatom vse, kar se ne klanja mladini. Živimo v Postojni, v kraju, koji je odprt ljudskemu prometu in širokom po svetu znan zaradi podzemeljskih naravnih krasot ter je prebivalstvo ravno zato navezovano in več ali manj odvisno od obiskovalcev. Menda bo to tudi vzrok, da je »Jutro« obrnilo svojo pozornost na Postojno ter trosi na široko — seveda večinoma brezplačno — svoje vrste izobrazbo in kulturo. A da je list zanimivejši in bolj čitljiv — se razumeva — mora donášati pikantnosti iz domačega kraja. Zato pa figurira v njem sedaj glavar, sedaj okr. sodnik in za izpremembo zopet c. kr. šolski svet, ako kaj ukrene, kar mladino ne ugaja, ne glede na to, ali je resnično ali pa iz trte zvito in zlobno prikrojeno — glavna stvar je, da vleče. Pri vsem tem pa ta listič in njegov sodrug »Slovenski Dom« prav nič ne pomisli, da prebivalstvu neizmerno škodujeta na ugledu pred svetom! Kaj bi ne bilo pametneje, da bi se delalo s skupnimi močmi v korist kraja, v katerem živimo, kakor pa, da se blatijo oblasti v takem časopisu, samo zato, ker ne plešejo tako, kakor nekateri hočejo. Hic Rhodus, hic salta!

— Tržaška občina podedovala milijon kron. Baronica Cecilia de Rittmeyer, ki so jo pokopali v soboto, je zapustila vse svoje premoženje, ki znaša približno en milijon kron tržaški občini v svrhu, da ta sezida zavod za slepce.

— Smrtina kosa. V Gorici je umrla ga. Helena Pavlica, mati c. in kr. vojaškega višjega intendanta Josipa Pavlice in poštne uradnice Pavle Pavlice.

— V Ricmanjih bo po preteku osmih let zopet običajni shod o sv. Jožefu dne 19. marca. Verniki se še spominjajo te slavne božje poti na obalih sinje Adrije, ko so v mnogobrojnem številu prihajali počastiti sv. Jožefa. Ker so sedaj razmere zopet urejene, zato se bo letos o tej priliki obhajala tridnevnična.

— Iz c. kr. orožniške službe. Postajevođa titularni stražmojster deželne orožniškega poveljstva št. 12, Anton Kokel, je bil odlikovan s srebrnim zaslužnim križcem, ker je z lastno nevarnostjo rešil nekega otroka smrti v požaru. — Titularni stražmojster istega orožniškega poveljstva, Franc Telban,

je dobil pohvalno izpričevalo v priznanje, ker je izsledil nekega morilca v rednih okoliščinah.

— Iz Idrije. Z ozirom na članek cenjenem listu »Slovenec« z dne 7. januarja t. l., pod zaglavjem »Božični imenovanja in darila«, med idrijskimi novicami, blagovolite v zgoraj imenovanem listu sporočiti sledeče: Ni re da bi bilo 18 rudarjev in pozneje še rudarjev povišanih v paznike!!!, re nica pa je, da so isti povišani le državno službo, kot boljše kvalificirani delavci, oziroma pisarji v smislu zakona ministrstva za javna dela, dne 25. febr. 1910, št. 442/14-XVII-190. Dekreti dotičnih vsebujejo sledeče vsebino: ... Ich verleihe Ihnen ein von der mit Erlaß des k. k. Ministeriums für öffentliche Arbeiten vom 25. Februar 1910, Zahl 442/14-XVII-190 für höher qualifizierte Arbeiter systematisierten Staatsdienerstellen mit dem gemäß Gesetz vom 25. September 1900 R. G. Bl. Nr. 204, für Diener normierte jährlichen Bezügen der I. Gehaltsstufe als 900 K Gehalt, 270 K Aktivitätszulage und 50 K Dienstkleidäquivalent.

— Iz Mokronoga. Kar šestkrat novem letu je že nastopila naša školska mladina na odru ter pokazala, kaj zmore pridnost, vztrajnost in ljubezen do učenja. Zlasti šesti razred je bil popolnoma kos svoji nalogi. — Zadnji nedeljo je uprizorilo tukajšnje izobraževalno društvo igro »Sveta Neža«. Prav dobro je izpadla tudi ta igra, vsak je pokazal veselje do dela in možnosti, ki tiče v našem ljudstvu. Udeležba obila, vselej natlačeno polje, tudi dohodki precejšnji, ki so namenjeni le za šolske namene. Da pa imamo stalen šolski oder, gre zasluga v prvi vrsti našemu g. nadučitelju Pirnatu g. župniku Bukowitzu in g. kaplanu Žitniku. Gospod nadučitelj je sproti prvi misel za stalen oder, v čemur je gospod župnik izdatno podpiral, gospod kaplan pa je izprosil lesa, tako stoji sedaj zares lep oder z napisom »V slogi moč«. — Da pa so igre tako impozantno uspele, je zasluga prvi vrsti gdčne učiteljice Košenin, a tudi vse ostalo učiteljstvo je pripomoglo do takega uspeha v ti ali oni zadevi. Čast in hvala mu, zlasti gospodični Košenini, ki se je toliko žrtvovala in trudila. Vidi se, da zavlada lepa sloga v naši šoli, s edino v slogi in v vzajemnem delovanju je moč in v moči rešitev.

— Društvo za otroško varstvo idrijskem sodnem okraju priredi dne 25. marca t. l. ob 9. uri dopoldne v telovadnici c. kr. rudniške ljudske šole Idriji občni zbor. Na dnevnem redu je 1. poročilo, 2. volitev 11 odbornikov in 5 namestnikov, 3. slučajnosti.

— Kako je v Zagrebu brivski moster sleparil s kuhanim vinom. V Zagrebu so pred dnevi zaprli brivskega mojstra Albin Mokroviča, ki je valil kmete v svojo brivnico, kjer jih je napojil, da je dobil od njih podpise na razne menice. Imel je tudi svoje agente, ki so mu pomagali loviti nesrečne žrtve. Navadno se je ponudil kmetom, da jim preskrbi posojilo, na kar jih je upjalil s kuhanim vinom, dobil od njih podpise, namesto pa, da bi dobili kmetje denar, so dobili po preteku menične dobe poziv od denarnih zavodov, naj plačajo toliko in toliko sto ali tiso kron na podpisane menice. Mokrovič je lovil že nekaj let svoje žrtve na ta način, končno pa mu je izpodletelo, in prišel je v roke pravice. Vino, s katerim je brivec napajal kmete, je bilo res drago.

— Ponesrečil je na Zg. Koroškem Untertwengung tesar Slovenec Josip Skok, star 23 let. Kakor ponavadi je šel v nedeljo v družbi z Ivanom, Alojzijem, Hermanom in Leopoldom Kolenem kupovat hrano za čez teden omenjeno vas. Omenjeni so vsi doma z Lokvi nad Gorico. Ko so se vračali ter šli navzgor po strmini, mu je zdrsnilo na ledu, da se je podrsal kakih 10 metrov navzdol in zadel ob kamen, vsled česar je po 14 urah umrl. Pokopali so ga pri tamkajšnji cerkvi.

— Zopet samoumor vojaka. V Kanalu se je ustrelil v soboto desetnik ondotnega lovskega oddelka. Bil je pri računskem oddelku, kjer je poneveril neko vsoto. Ker so mu prišli na sled, se je ustrelil. To je po novem letu že tretji samoumor med kanalsko posadko.

— Tatvine v Gorici. Neznani tatovi so v ulici Luigia nekemu Volčiču pred osmimi dnevi ukradli dragocenosti za 240 K. Volčič je tatvino opazil še le sedaj. — V ponedeljek zvečer je policija prejela 17letnega Rudolfa Fabijana iz Bat in še nekega drugega zapeljanega fanta, ki sta na Corsu v več kletki kradla vino. Oba sta bila pijana. — Aretiran je bil 25letni Alojzij Čevdel iz Gorice, ki je na Gorjanovem vrtu ukradel zelenjavo. Odnesti je hotel za

K blaga. Človek je še nekje drugje ukradel 200 kosov »brokoli« v znesku 20 K.

— **Grajenje belokranjske železnice** — bode pričelo, kakor se čuje, v začetku meseca avgusta t. l. Pretečeni den so delovale obhodne komisije ter bodo ta dela zopet pričela prihodnji den.

— **Umrli** je pri Sv. Jakobu v Trstu gospodična Mimica Godnič.

— **Cerkije pri Krškem.** Danes je najkajšnji lovski paznik cerkljanskega goveda z roko vlovil goloba pismoša. Golob ima na desni nogi na aluminiju nalepi napisi: »Wien 499 T. M.«

— **Slovenska Straža** ima z izvrševanjem svojega programa, ki se glasi: delo za obmejne Slovence — veliko polje. Veseli jo pa, da ima s tem delom veliko lepih in trajnih uspehov. Da je število Slovencev v Št. Ilju na primer prav nepričakovano visoko poročilo, je gotovo v zelo veliki meri uspeh dela »Slovenske Straže« v Št. Ilju. Uspehi navdajajo »Slovensko Stražo« z veseljem do nadaljnjega dela in z nado na boljšo prihodnost obmejnih Slovencev. Toda uspehi morajo biti čim dalje večji in delo čim dalje bolj intenzivno. Da se pa to more zgoditi, je »Slovenski Straži« treba vedno večjih dohodkov. Zvišali se bodo, če bo vsak naš somišljenik kupoval in priporočal blago, ki je na prodaj v korist obmejnim Slovcem — v prvi vrsti imenujemo tu »Kolinsko kavino primes« v korist obmejnim Slovcem. Čim več te kavine primesi se bo prodalo, tem večja bodo sredstva »Slovenske Straže«, ki bo z njimi vršila svoje delo za obmejne Slovence. Zato naj vsak naš somišljenik smatra za svojo dolžnost, da kupuje samo »Kolinsko kavino primes« v korist obmejnim Slovcem. Pri nakupovanju je treba paziti na to, da ima vsaka škatljica pečat »Slovenske Straže«.

Ljubljanske novice.

Ij **Veliko, brezplačno skioptično predavanje** bo jutri zvečer ob pol osmi uri v veliki dvorani »Uniona« o **velevažnem stanovanjskem vprašanju**. Predava dr. Jure Adlešič. Vhod v dvorano iz Frančiškanske ulice. Vabimo k obilni udeležbi!

Ij **Kako jih boli!** Liberalci so agitacijo za volitve v občinski svet pričeli s stvarmi, ki nimajo z občinskim gospodarstvom prav nobenega stika. Tako so kazali liberalni govorniki na nekem shodu na Dolenjski cesti dr. Peganovo fotografijo kot mladega Savana, kakor bi bila taka fotografija v kaki zvezi s slabim gospodarskim razvojem Ljubljane. Na shodu v Ljudskem domu se je tako liberalno agitacija osmešila s tem, da je Stefe liberalcem priporočil, naj raje svojim vernim kažejo zanimivejšo fotografijo, ki je igrala tudi vlogo pri ločitvi zakona bivšega župana. Tako so liberalci s fotografijo okoli hodili in so s fotografijo pod nos dobili. Človek bi mislil, da ljudi, ki so s fotografijami pričeli, mora le veseliti, če se prične konkurenca za fotografije. Sedaj pa so vsi liberalci, kar jih je še pod zastavo dr. Trillerjeve ošabnosti, kruto razžaljeni, češ, da se je drznil kdo stopiti čez družinski prag Ivana Hribarja — katerega pa pravzaprav ni, ker ga je sam razdril. Liberalci sedaj cvilijo po starih notah — na pa da jo, ko pa dobe koluto nazaj, pa pravijo, da jih boli! Naj bodo le nekoliko ponižnejši »prijatelji« Ivana Hribarja! Priznati mora vendar ta gospoda, da smo po družinskem življenju Ivana Hribarja doslej presneto malo brskali in da o raznih in različnih stikih nismo doslej niti govorili. Izražali bi le mnenje, da bi bilo na čast stranki, ki sedaj tako lovi ženske glasove, ako bi pred, ob in po ločitvi zakona napravil zastopniku bele Ljubljane nastopila v obrambo uboge žene in da bi branila tu žensko čast, žensko pravico in ženski ponos. Značilno za liberalno stranko je, da se ni našel v njej niti en človek, ki bi vsaj toliko njevaril za žaljeno ženo, kot so liberalni govorniki v nedeljo govorili o Ivanu Hribarju. Pa to je stvar okusa, kakor je tudi stvar okusa, na katero stran se pljuje. Mi nismo bili nikdar prijatelji osebnih napadov. Zadnji čas pa liberalni listi priobčujejo same osebne napade, zato naj se ne čudijo, če pri tem mineva naša potrpežljivost!

Ij **I. delavski tečaj J. S. Z.** se je tudi včeraj izvrševal natančno po urniku. Predno se pečamo z včerajšnjim dnevom I. slovenske delavske univerze, moramo popraviti naše včerajšnje poročilo v toliko, da diskusijskemu večeru v ponedeljek ni predsedoval poslanec Gostinčar, marveč poslanec dr. Korošec. Včerajšnja predavanja je otvoril dr. Franc Derganc, ki predava o socialni higijeni. Podal je vodilna na-

čela socialne higijene, nato pa prešel takoj v praktične podrobnosti svojega referata. Priporočal je staršem, da naj se prizadevajo si pridobiti dobre lastnosti, ker vplivajo njih lastnosti tudi na otroke. Na človeka vpliva ves življenjski svet. Najvažnejši je pa zrak, ki ga pokvarja para, bakterije, dim, gnjiloba, prah, blato, pesek, kar vse vpliva na človeško zdravje. Končno je opisal je vodo in nje vpliv na človekovo zdravje. Od 9. do 10. ure je predaval poslanec Gostinčar o socialnem zavarovanju. Poljudno je pojasnjeval določila nameravane nove bodoče postav. Od 11. do 12. ure dopoldne je predaval deželni odbornik dr. Evgen Lampe o osnovnem temelju delavskega združevanja. Pojasnil je temeljna načela liberalizma, socialne demokracije in krščanskega socializma. Popoldne od 2. do 3. ure je predaval stolni vikar Luka Smolnikar o predmetu: Delavec v društvu. V prvi vrsti naglašja, kako važno da je združevanje v delavskih izobraževalnih, političnih in po drugih organizacijah. Nato je podrobno obrazložil dolžnosti, ki jih imajo posamezni društveni funkcionarji v društvu. Nato so si ogledali udeleženci tečaja pod vodstvom tajnika Katol. tiskovnega društva g. L. Smolnikarja Katoliško tiskarno. Od 5. do 6. popoldne je pa predaval dr. Ferdinand Tomažič. Dan je zaključilo zelo dobro obiskano predavanje S. K. S. Z. Predaval je urednik Izidor Cankar, ki je opisal London in Angleže. Udeleženci in udeleženci tečaja so zelo zadovoljni z njim. Kako da so ukaželjni, kaže okolnost, da je moral n. pr. včeraj popoldne med odmorom ravnatelj Remec, ki vodi tečaj, na splošno željo še predavati in obrazložiti, kako da se merijo vodne sile.

Ij **Urniki I. delavskega tečaja J. S. Z. v Ljubljani v četrtek 9. marca.** Od 8. do 9. ure: Dr. Franc Derganc: Socialna higijena. Od 9. do 10. ure ravnatelj »Zadružne zveze« Ivan Traven: Delavske gospodarske organizacije. Od 10. do 12. ure: Deželni odbornik dr. Evgen Lampe: Osnovni temelj delavskega združevanja. Popoldne: Od 2. do 5. ure: Ogledovanje tobačne tvornice. Od 5. do 6. ure: Dr. Ferdo Tomažič: Bolniško in nezgodno zavarovanje. Zvečer: Ob pol 8. uri predavanje S. K. S. Z. s skioptičnimi slikami v veliki dvorani »Uniona«. Predava dr. J. Adlešič: Delavska stanovanja.

Ij **Lep dar.** Znani prijatelj slovenskega katoliškega gibanja, radeški graščak vitez pl. Guttmannsthal, ki je že svojčas radeškemu Orlu veliko naklonil, je daroval Zvezi Orlov v Ljubljani krasna kipa Njegovega Veličanstva cesarja Franca Jožefa in Svetega Očeta papeža Pija X. Kipa se postavi v novi telovadnici Ljubljanskega Orla v »Ljudskem Domu«. Plemenitemu darovalcu zahvala vseh Orlov!

Ij **Šentpetersko prosvetno društvo** šteje večer 3. t. m. med najlepše, obiskal nas je g. dr. Krek, zvest oblubi, ki jo je dal društvu. Dasi ravno so ljudje šele zadnji čas zvedeli za predavanje, so vendar popolnoma napolnili prostore društva. V poljudnem govoru nam je g. dr. Krek očrtal v jasnih potezah postanek in razvoj izobraževalnih društev. Bogat na izkušnjah, — on je stal ob zibelki vsega društvenega dela, — je započel leta 1894. delo, ki rodi po celi Sloveniji tako lepe sadove. Omenil je v začetku svojega govora tudi prvi početek javnega društvenega dela med Slovenci, ki je obstajalo v ustanavljanju političnih društev in čitalnic, katere zadnje pa niso za razvoj slovenskega ljudstva nikakega pomena, ker tu se ni poznalo ljudstva, nižjih slojev, ki so hrepeli po izobrazbi, a jim gospoda tega niti privoščila ni. A razmere so se kmalu temeljito izpremenile. Potreba vzgoje in izobrazbe je ustvarila naša izobraževalna društva. Prijatelji ljudstva so izprevideli, da je človeku potrebna vzgoja tudi izven družine, kajti ta jim ni več nudila tistega, kar bi bilo članom potreba. Čim bolj so ljudje izgubljali pojmi krščanskega zakona, tem bolj je padalo pravo družinsko življenje, z njim tudi otrokova vzgoja, katerih posledice so se kmalu pokazale. A tudi izobrazbe je potreba človeku, gospodarsko vprašanje je stopalo vedno bolj na dan, sililo je človeka takorekoč, da se pouči o tem ali onem; kje drugod naj bi iskal pomoči, kakor v naših izobraževalnih društvih, kjer se lahko pouči o posameznih vprašanjih s pomočjo berila ali predavanj. Stavba, katero so začeli zidati ljudski prijatelji, stoji na dveh močnih stebrih, to sta vera in narodnost, pojma, ki sta nerazdružljiva. To so glavne misli, katere je razvil g. govornik; le žal, da ne moremo priobčiti dobesedno njegovega predavanja, vsi pa smo mu iz srca hvaležni za njegova izvajanja. Prepričan nai-

bo, da bomo sedaj še bolj vedeli preprostiti, kjer je pravo ljudsko delo in kje samo kričanje in zabavljanje. Društvo je pa iznova pokazalo, da hoče hoditi po potih vzgoje in izobrazbe, stremiti za ciljem: napraviti iz svojih članov zavedne in značajne ljudi. S tem se bomo pokazali hvaležne onemu, ki nam je podal priliko za doseg teh ciljev.

Ij **Avstrijska krščanska tobačna delavska zveza, skupina Ljubljana**, je imela predvčerajšnjim ob 6. uri popoldne letni občni zbor v »Ljudskem Domu«. Občnega zbora so se udeležili tudi državni in deželni poslanec dr. Korošec, državni in deželni poslanec dr. Krek in državni poslanec Jožef Gostinčar, ki so vsi trije tudi na zborovanju govorili o potrebah in težnjah tobačnega delavstva ter tudi obljubili podpirati na pristojnih mestih na Dunaju zahteve tobačnega delavstva. Zborovalci in zborovalke so jih burno aklamirali. Nad vse zanimivi ste bili poročili tajnice gospodične Blejčeve in blagajnice gospodične Češnovarjeve, ker jasno dokazujeta, kako je ljubljansko kršč. soc. tobačno delavstvo napredovalo. Ljubljanska skupina ima 1200 udov in jih je samo v letu 1910. pristopilo novih 208. Res je, kakor je rekel dr. Krek: »Kdor je tako nespamet, da gre s socialnimi demokrati, ki ob vsaki priliki propadejo, naj kar gre. — branili mu ne bomo.« No, kakor pa je razvidno iz poročil odbora, je malo tako neumnih. Obširnejše poročilo prinese »Glasnik tobačnega delavstva«.

Ij **Po toči zvoniti je prepozno.** V ponedeljek so sklicali trnovski liberalci sestanek ptičarjev. Klobasali so nekaj in se opravičevali, a niso mogli dosti do besede, kajti ogorčeni trnovski ptičarji so jim dali krepko pod nos. Sedaj so menda na jasnem, kaj da so storili. Znaprej se bodo dobro premislili, sklicati še kak ptičarski sestanek.

Ij **Policijski pes mestne policije** prvič pri vlomu! Mestna policija ima sedaj tudi brihtnega psička, kateremu je usojeno, da bo sodeloval pri odkritju zločincev. Ta Heksel odkriva z vsakim dnevom večje zmožnosti in ni čuda, ker ga vsak večer pol ure »na bukke uče«. Prvi njegov nastop je bil po vlomu v šentpeterske cerkev in tu je prijel takoj za nekaj, kar dela vso čast njegovi razboritosti in kar bo spravilo v veliko zadrego predznega a nekoli ko ne previdnega vlomilca. Tako temeljito bi noben policist ne napravil, kakor je napravil ta nadpolni psiček, zato ni čuda, da bo morda tako, kakor sedaj pri domobranci, tudi pri mest. policijski pes bolje plačan, kot stražnik. Psička so pripeljali v št. peterske cerkev naj voha za zločincem. Kužek prične vohati, vedno bolj mu je dišalo, vedno bolj pomembno je migal psičkov rep. Nakrat je imel res nekaj, kar je izgubil zločinec. Toliče trdovratnosti, kakor nam zatrjujejo strokovnjaški očividci, doslej ni bilo opaziti celo pri berlinskih že popolnoma izdresiranih policijskih psih, kakor pri temu psičku, ki je v šentpeterski cerkvi svoje lepo, ljudomilo delo še le pričel. Psi ni bilo spraviti proč od delikatne pomembne najdbe in obrnil se je nazaj k svojemu gospodarju še le, ko je sam vse do konca dognal: namreč kos špeha, katerega je vlomilec izgubil, katerega je pa prebrisani policijski psiček toliko časa vohal, da je vsega spravil pod mlade zobe. Pa naj kdo reče, da to ni brihtna živalica, ki se temeljiteje kot vsak policist razume na sledove zločincev. Ker je pa silno neverjetno, da bi vsak tat kos špeha zgubil, se bo tudi tej ubogi talentirani pari, na magistratu slabo godilo.

Ij **K slučaj črnih koz.** Zdravstveno stanje za kozami obolelih in v bolnici za silo izoliranih dveh delavk je dosegal dovoljno, akoravno je njih obolenje resno in opasno. Kak nov slučaj se do sedaj ni pripetil, kar dokazuje, kako uspešna je izolacija in desinfekcija, če se hitro izvede. Pred leti, ko higiena še ni bila tako razvita, je skoraj vsak posamezen slučaj koz prouzročil večjo epidemijo, danes pa se čisto posreči, zadušiti bolezen v kali. Velik napredek je tudi, da uvideva občinstvo korist cepljenja. Danes se je že precejšnje število ljudi udeležilo javnega cepljenja v »Mestnem domu«, pa tudi privatno imajo zdravniki po mestu obilo opravka s cepljenjem. — Pri tej priliki zdi se nam umestno, spregovoriti par besedi o črnih kozah. Mnogi mislijo, da je to bolezen za-se in pravijo: »Navadne koze sem že imel, črnih pa še ne« — pri tem pa zamenjavajo koze z noricami ali ovčimi kozami, ki so lahka otroška bolezen in ki ne nudijo varstva proti pravih kozam. Črne koze so le posebna vrsta pravih koz, pri kateri nastopajo krvavitve v gnojne mozolje, vsled česar

zadobe ti črno barvo. Ker so te krvavitve posledica posebno hude infekcije, so seveda bolniki s črnimi kozami izpostavljeni večji nevarnosti. Pri večjih epidemijah opazimo vsepovprek koze z navadnimi gnojnimi mozolji, pa take z mozolji, ki so vsled krvavitve postali črni. Proti zopetnemu obolenju je za nekaj let zavarovan le oni, ki je prestal prave koze; norice pa so lahka otroška bolezen, ki nima s kozami prav nobene zveze. Kdor je koze prestal pred več leti ali pri komur je od zadnjega cepljenja sem preteklo že sedem let, ta stori pametno, če se da sedaj znova cepiti. Na vsak način pa je v očigled preteči nevarnosti potrebno cepiti vse one, ki še niso bili cepljeni ali ki so bili brez uspeha cepljeni.

Ij **Glavni nabori za mesto Ljubljano** se letos najbrže vrše še le 1., 2. in 3. maja.

Ij **Naborne komisije.** Dne 6., 13., 20. in 27. marca, potem 5. in 12. aprila bodo uradovale stalne naborne komisije. Delovanje omenjenih komisij ni omejeno zgolj na naknadne nabore, marveč se jim lahko predstavijo tudi taki naborniki, ki pridejo letos k naboru, zlasti taki, ki so se vrnili iz inozemstva v domovino ali, ki iz posebnih ozirrov vrednih razmer žele odpraviti nabore pred rednim glavnim naborem, če vložijo prošnje na pristojne politične oblasti.

Ij **Društvo odvetniških in notar-skih uradnikov za Kranjsko** vabi vse svoje p. n. člane na svoj redni občni zbor, ki se vrši v soboto, dne 11. sušca 1911, ob 7. uri zvečer v hotelu Štrukelj v Kolodvorski ulici.

Ij **Razpisana ustanova.** C. in kr. III. korno poveljništvo je razpisalo z dne 1. t. m. ustanovo feldmaršallajtenanta Karla pl. Tegethoffa za leto 1911. Pravico do te ustanove imajo oni invalidi 27. in 47. pešpolka, kakor tudi teh lovski bataljoni, ki so bili v vojski ranjeni, ali ki so postali zaradi vojništrpavcev za delo nezmožni in se bode pri podelitvi vpoštevalo tudi moštvo 7., 17., 87. in 97. pešpolka in teh lovskih bataljonov. Tudi invalidi, ki so v vojaškem invalidnem prekrbovališču na Dunaju, so upravičeni do te ustanove. Vsi prosilci morajo dokazati, da so brez sredstev in lepega obnašanja. Natančnejše se poizve pri mestnem vojaškem uradu, kakor tudi pri c. in kr. dopolnilnem okrajnem poveljništvu.

Ij **Nenadoma se je omračil um 30-** letnemu železniškemu pristavu Ant. Šiška. Pred kratkim je prišel v neko prodajalno kruha na Poljanski cesti, kjer je zagrabil prodajalko za vrat in jo pričel daviti. Žena je imela še toliko moči, da se mu je iztrgala, nakar je zbežala v kuhinjo. Mož, ki se mu je nenadoma omračil um, je nato začel daviti neko sobarico, ki je došla v prodajalno po kruh. Čez nekoliko trenutkov je dekle spustil, nakar je šel v kuhinjo, kjer je razbil več šip na oknih. Priklicanemu policijskemu stražniku se je posrečilo, da je odvedel umobolnega na njegovo stanovanje, kjer pa je vnovič začel razbijati ter metati kuhinjske posode skozi zaprta okna. Obžalovanja vrednega moža so na to po policijsko zdravniški preiskavi prepe-ljali z rešilnim vozom na opazovalni oddelek deželne bolnišnice.

Ij **Dobrodelno društvo tiskarjev na Kranjskem** je imelo dne 4. marca zvečer svoj letošnji redni občni zbor pod predsedstvom gospoda O. Planinca. O društvenem delovanju je poročal blagajnik gospod Anton Štrekelj. Iz njegovega poročila naj navedemo sledeče: Došlo je 31 prošelj za podporo, od katerih je bilo rešenih 29 ugodno za prosilce, dve pa sta bili zaradi nezadostne utemeljitve zavrnjeni; poleg tega so se razdelila božična darila štirim sirotam umrlih tiskarjev in dvema otrokoma nekega onemoglega člana; večji znesek se je razdelil tudi med potujoče stanovske tovariše. Koncem leta 1910 je šlo društvu 173 članov, in sicer 152 v Ljubljani in 21 na deželi. Po računskem zaključku je imelo društvo 1163 K 68 vin. dohodkov in 842 K 27 vin. stroškov; društveno premoženje pa je znašalo dne 31. decembra 1910 2924 K 79 vin. — Izid volitev je bil naslednji: g. O. Planinc, predsednik; g. J. Komar, predsednikov namestnik; g. A. Štrekelj, blagajnik; g. J. Nabernik, zapisnikar; gg. P. Jeločnik in F. Krašovic prisednika; gg. I. Lampič in A. Slanovec, namestnika; gg. J. Matičič in A. Šmuc, pregledovalca računov.

— **Prostosti sta si zaželela.** Tukajšnja prisiljenca Karol Spiess in Josip Fischer sta delala z drugimi prisiljenici v Gruberjevem kanalu. Dne 2. t. m. sta pa, kakor smo poročali, skrivaj od dela popihala in jo krenila proti Dolenjskem. V Šmarji je vzel Spiess Francetu Grudnu, ki je delal na

železniški progi, suknjič, katerega je takoj oblekel, svojega pa tam pustil. Pa tudi Fischer je imel mesto svojega drugi suknjič oblečen in klobuk na glavi. Beračila sta po Šmarji in Malem vrhu, nato pa krenila proti St. Juriju, a orožniki so ju kmalu zasačili in privlekli nazaj v staro bivališče, prisilno delavnico.

Ij. Samumor. Danes jutraj je opazila neka mlekarica pri zidu pokopališča svetega Križa ležati nekega neznanca. Po obveščanju so zamogli dosedaj konstatovati le, da se je neznanec ustrelil v levo senco, in da je precej krvavel. Samomorilec je okoli 50 let star, oblečen je bil v železničarske plače sicer pa v čedno civilno obleko. Pogledat ga je prišlo še več železničarjev, a se niso mogli dognati njegove identitete.

Ij. Trgovska in obrtniška zbornica za Kranjsko v Ljubljani ima v petek, dne 10. marca 1911, ob 5. uri popoldne v dvorani mestnega magistrata redno javno sejo. Na dnevnem redu je volitev predsednika, podpredsednika, prvizornega predsednika in več drugih točk.

Ij. Umrli so v Ljubljani: Marija Cerkljanska, delavčeva žena, 42 let. — Martin Repinc, delavec, 28 let. — Helena Medved, kuharica, 71 let. — Ivana Ferlan, železniškega delavca hči, 1 leto. — Marija Abulnar, čevljarjeva žena, 70 let. — Terezija Kozamernik, ševljarijeva žena, 61 let. — Vladislav Rožič, pečenec 5 mesecev. — Marija Lukežič, krojačeva hčerka, 2 dni. — Josipina Lukežič, krojačeva hčerka, 3 dni. — Rudolf Martinec, sin tesarskega mojstra, 1 leto. — Viljem Schmalz, sin sprevednika južne železnice, 2 meseca. — Nikolaj Weber, sin trgovskega potnika, 6 let.

Ij. Zagoneten asfalt. Pred kakimi 14 dnevi je nek neznan voznik pripeljal na Smielowskijev stavbni prostor 11 sodčkov asfalta, katerega so uslužbenci prevzeli, misleč, da ga je naročil gospodar. Pozneje se je dokazalo, da gospod Smielowsky o tem sploh ni ničesar vedel in je to vsekako pomota. Pravi naročnik naj se zgleda pri g. Smielowskem.

Štajerske novice.

Š. Kaznovan nemškutarski agitator. V Polički vasi pri Jarenini rogovili že 20 let nemškutarski razgrajatelj Reininger. Podpiran od Südmarke se je delal dolga leta oblastnega, vse mu je moralo biti pokorno. Kot župan je dve perijodi delal hudo propagando za Štajerčijanstvo. Ljudstvo se je zneblilo njegove komande in mu je pri volitvah odvzelo vsa častna mesta. Dne 7. marca je stal očka Reininger pred mariborskimi okrajnim sodiščem obtožen, da je hudo žalil Slovenca g. Jagra iz St. Jakoba. Obsojen je bil na 20 dni zapora ali 200 K globe. Menda bo zopet globo Südmarka plačala.

Š. Sv. Lenart v Slovenskih goricah. Katoliško politično društvo za sodni okraj sv. Lenart je imelo zadnji torek sejo, v kateri se je med drugim tudi sklenil enoglasen protest proti nesramnemu in lažnjivemu pisarjenju v šentlenartskih volitvah v »Slovenskem Narodu« z dne 25. februarja 1911 v katerem predbica neki dopisnik našim možem, da bi oni zakrivali, da niso Slovenci zmagali pri občinskih volitvah ter naravnost podlo napada našega državnega in deželnega poslanca g. Iv. Roškarja in g. dr. Pipliča. To nesramno in lažljivo pisarjenje se tembolj obsoja, ker je ravno katoliško narodna stranka storila vse korake za zblizanje in skupno delovanje obeh slovenskih strank pri Sv. Lenartu v Slovenskih goricah, a ravno ti dopisi so jasen dokaz, da liberalcem ni za resno delo.

Š. Po sanjah odkrita dedščina. Lani 10. junija je umrl v Gradcu zasebnik Karol Zisser, ki so ga splošno smatrali za premožnega. Kljub temu niso našli v njegovi zapuščini razen nekaj dragocenosti nobenega denarja. Zlasti so pogršili neko hranilno knjižico z zneskom okoli 11.000 K. Vsa poizvedovanja po tej knjižici so bila brezuspešna. Slučajno je slišala praviti o tem dogodku trgovčeva žena Ivana Birchbauer. Nekega dne je Birchbauer pripovedovala, kako se ji je ponoči sanjalo, da je bila v Zisserjevi sobi. Zdelo se ji je, kakor da išče v sobi po hranilni knjižici ter je pri tem vdrla v zid, kjer je v neki votlini našla spravljeno, hranilno knjižico. O teh sanjah so zvedeli tudi Zisserjevi dediči in poklicali k sebi Birchbauer, da jim je povedala svoje sanje in natančno označila mesto, kjer je v sanjah našla denar. Splošno je bilo začudenje, ko so res na označenem mestu izkopali zid in našli v njem hranilno knjižico za 11.637 K. Dediči niso hoteli izplačati Birchbauerjevi najdenine, vsled česar je ta tožila, a je prvo sodišče tožbo zavrnilo, češ da je bila knjižica najdena v stanovanju lastnikov in da zahteva poašedenini ni ute-

meljena. Pri vzklicni obravnavi pa je sodišče razsodilo, da morajo dediči plačati tožiteljici 20 K za delo.

Š. Vlom v graško splošno bolnišnico. Zadnje nedeljo je bil izvršen vlom v splošno bolnišnico v Gradcu, pri čemur je bilo ukradenih v gotovini in vrednostnih papirjih 11.478 K. Predvečerašnjem pa je došla brzojavka iz Hamburga, da so tamkaj aretovali bolniškega strežaja Dusela, ki je takoj po vlovu pobegnil iz Gradca. Aretovali so ga v trenutku, ko se je hotel vkrcati na nek ameriški parnik. Našli so pri njem še večino ukradene vsote.

Š. Amerikanski dvoboj. V graški okolici so dobili ustreljenega v nekem gozdu hotelirjevega sina Vilibalda Waltra. Postal je žrtev ameriškega dvoboja, katerega je imel radi nekega dekleta s svojim prijateljem Rudolfom Melkerjem, ki ga je spremljal do gozda, v katerem se je ustrelil. Melkerja so zaprli.

Telefonska in brzojavna poročila.

LIČKA ŽELEZNICA SE ZGRADI

Dunaj, 8. marca. V današnji seji železniškega odseka je poslanec Bianchini vprašal železniškega ministra Glombskega, mu je li znano, ako se je v zadnji konferenci skupnih ministrov v Budimpešti obravnavalo kaj vprašanje bosenskih železnic. Minister je odgovoril, da je bila ta stvar na vrsti in da se je ogrska vlada končno odločila železnico skozi Liko graditi ter se bo z deli kmalu pričelo.

REFORMA DRUŠTVENE POSTAVE.

Dunaj, 8. marca. V današnji seji poslanske zbornice je vlada vložila zakon glede izpremembe nekaterih določil društvene postave. Vlada sicer obdrži temeljna načela dosedanje postave, odpravljajo pa skoro vse dosedanje določbe, ki so oteževale svobodo združevanja, ovirale društveno delovanje in vse one formalnosti od strani oblastev, ki so pomenjale pravzaprav le nepotrebnost sekature ter izgubo časa. Tako po novem načrtu ne bo več mogoče prepovedati poslovanje društva zavoljo pomanjkljivosti pravil, smelo se bo v načelstva oziroma odbore izvoliti poljubno število članov, tudi glede števila članov ne bo več določb, ne bo se delal več razloček med političnimi in nepolitičnimi društvi, sme se bodo poljubno snovati zveze in podzveze ne oziirajo se na deželne meje in druge dozdaj veljavne zadržke, ženske se bodo brez vsakih zadržkov smele udeleževati društvenega delovanja, biti odbornice in članice, ne bo se več zahtevalo kakor do zdaj vse mogoče naznanjanje prireditvev in števila članov in podobno na oblastva, odpravijo se različne policijske denarne globe in oblast tudi ne bo delala več razločka med društvi, poddruštvi, podružnicami itd. itd. in ne bo več postavila različnih norm v tem oziiru. Nekateri pridržki veljajo le glede nedoraslih in inozemcev. — O zakonskem načrtu je govoril minister za notranje zadeve Wickenburg, ki je povdarjal, da zakon odgovarja vsem modernim potrebam ter zahtevam.

BUDGETNI PROVIZORIJI.

Dunaj, 8. marca. Vlada je v današnji seji poslanske zbornice vložila budgetni provizorij od 1. aprila do 30. junija t. l.

INTERPELACIJA.

Dunaj, 8. marca. V današnji seji poslanske zbornice je poslanec dr. Korosec vložil interpelacijo glede vladne prepovedi živinskih sejmov na Spod. Štajerskem.

NOVI DOLGOVI.

Dunaj, 8. marca. V budgetnem provizoriju, ki ga je vlada danes zbornici predložila, zahteva v svrhu odplačanja državnega dolga 25.884.597 K, kot znesek pa, ki odpade na Avstrijo, da se pokrije od delegaciji dovoljeni kredit za armado in mornarico za to leto 50.244.000 milijonov, kar naj se dobi potom kreditne operacije.

MODERNISTIČEN DUHOVNIK.

Inomost, 8. marca. Župnik Vincenc Willburger v Ebntzu na Vorarlberskem, ki se je branil prisiči zoper modernizem in je bil odstavljen, se je danes od svojih faranov poslovil in nastopi neko civilno službo.

PATER VOVK UMR.

Brežice 8. marca. Danes je tu umrl nekdanji gimnazijski ravnatelj P. Vovk. Pogreb bo v petek ob pol 12.

ANTONIO FOGAZZARO UMR.

Vicenza, 8. marca. Včeraj je tu umrl senator Antonio Fogazzaro, eden največjih pisateljev sedanje Italije. Kakor znano, je papež Pij X. njegov roman »Il Santo« zaradi modernizma dal postaviti na indeks. Fogazzaro je umrl kot dober katoličan in glasilo Vajka-

na »Osservatore Romano« mu posveča jako lep nekrolog in pravi, da je rajnik gotovo, kakor je nekoč sam zapisal, vzkliknil, predno je odšel v večnost: »Govori, o Gospod, tvoj hlapec je tu!« — Fogazzarov spomin sta počastila tako poslanska zbornica kakor senat, ki zdaj v Rimu zborujeta.

OGRSKA ZBORNICA.

Budimpešta, 8. marca. Poslanska zbornica je danes med živahnim aplavzom večine sprejela bančni zakon in prešla takoj v debato o rekrutni predlogi.

OPASNI POLOŽAJ V MAROKU.

Pariz, 8. marca. V osrednjem Maroku med domačimi rodovi hudo vre. Več rodov se je spuntalo zoper sultana Muley Hafida, češ, da pospešuje francosko prodiranje in je izdal koran. Ustaši oblegajo Fez. Baje je prišlo pri Hamonu do boja med rebeli in sultanovimi četami ter so bili uporniki premagani. Po Parizu se razširja iz španskega vira vest, da je sin maroškega vojnega ministra umoril v Fezu francoskega majorja Mangina, ki je uvažal v maroško armado francoske inštruktorje. Oficialno ta vest še ni potrjena.

NOVI ŠEF RUSKEGA GENERALNEGA ŠTABA.

Peterburg, 8. marca. Dosedanji šef ruskega generalnega štaba generalmajor Gerngross je postavljen v dispozicijo, na njegovo mesto pa je imenovan generalmajor Zilinski.

NAMERAVAN ATENTAT NA ŠPANSKEGA KRALJA.

Madrid, 8. marca. Na kolodvoru v Sevilji je bil aretiran neki anarhist tik pred prihodom vlaka, v katerem se je vozil španski kralj. Anarhist je v zaporu izvršil samomor.

Grozno dejanje blaznega.

Iz Sv. Tomaža pri Kopru pišejo: V nedeljo je prišel v hišo Ivana Bertoka (po domače Rožiniča) št. 126 Ivan Pobega od Sv. Antona, stanujoč v Sv. Kancijanu. V roki je držal velik nož, kakoršne rabijo pri nas kmetje na polju in jim pravijo kortelač. Slednjič se je približal gospodarjevemu sinu, 30-letnemu Ivanu Bertoku, zamahnil z nožem in ga zadel v lice. Ranjenec se je zvrnil na stopnice, a se je kmalu zopet zavedel. Na to je hotel Pobega zamahniti po Bertokovi ženi, ki je v groznem strahu skrivala pri ognjišču svojega 2-letnega sinčka. Videč, da sta mu žena in otrok v smrtni nevarnosti in da se Pobega vede kakor blazen, pograbil je Bertok puško, ki je stala v kotu pod stopnicami in je kakor v nezvesti ustrelil proti Pobegi ter ga zadel v desnogo. Tako je rešil svojo ženo in ostale. Na to spravi družino na plano in je bežal, ves okrvavljen, klicat sosedo na pomoč.

Prihiti so ljudje, ali Pobega, dasi obstreljen v nogo, ni pustil nikogar blizu. Plazeč se po tleh je trdno držal nož, s katerim je začel sekati svojo lastno ranjeno nogo. Še le dve uri potem se je posrečilo ljudem, da so prišli do njega in mu izrgali nož in ga skrili.

Mož je že pred, predno je prišel v hišo Bertoka, izvršil grozen čin. V oddaljenosti kakih 300 metrov od Bertokove hiše je z istim nožem popolnoma pokvaril 7-letno hčerko Josipa Rakarja. Mahnil jo je tako, da je izdihnila.

O vzrokih zblaznelega Pobega poročajo:

Ker mu je oče umrl nagloma in brez oporoke, vsled česar se bo premoženje delilo na sedem delov — je najstarejšemu 35-letnemu sinu Ivanu duh potemnel, da je začel grozno besneti. V tem besnilu je izvršil čine, kakor gori opisano.

Razne stvari.

Grunwaldski sklad. Iz Krakova poročajo, da je za Grunwaldski sklad Poljakov podpisanih že 1.525.000 K, od katerih je že vplačanih 574.088 K.

Bolgarske jubilejske znamke. Ob slavnosti 33letnega jubileja osvoboditve Bolgarske bo bolgarska vlada izdala jubilejske znamke, ki bodo v barvanem okviru imele sliko kralja Ferdinanda ter bodo za 4 milimetre daljše od sedanjih.

Šesttedenska porotna obravnava. Iz Krakova poročajo: 15. t. m. se nadaljuje porotna obravnava proti delavcu Prudnovskemu iz Ruske Poljske, ki je lani v avgustu ustrelil na cesti zasebnega uradnika Rybaka. Prudnovski je izpovedal, da je Rybaka ustrelil, ker je bil ruski vohun. Zagovornik toženčev je v prvem zasledanju predlagal 60 novih priči in zato se je obravnava preložila na sedaj. Zagovornik morilca bo predlagal sedaj še nadaljnjih 20 priči, ki stanujejo deloma v Parizu, deloma

v Varšavi, in ki bodo dokazale, da bil Rybak v resnici ruski tajni policist. Ker obstoji za nekatere priče Ruskega nevarnost, da bi jih zaradi njihovih izpovedi preganjale ruske oblasti, se bo bravnava vršila tajno. Trajala pa bo šest tednov.

Nekoliko iz Srbije. Pol ure od Beograda leži vas Čukarica, ki spada pod občino Zarkovo. Čukarica ima okoli 3000 duš, a ker ima nekaj manjših tovarniških podjetij, plača letno 3 do 40.000 dinarjev občinskih dolič. Zarkovčani pa, v katerih občinsko blagajno se je lepi denar stekal, pa s Čukarico popolnoma ignorirali in s porabili občinski denar le za svojo vase. Seveda ni bilo to všeč Čukaričanom, ki so končno dosegli lastno občino in se ločili od Zarkovčanov. Zarkovčani pa s tem seveda niso bili zadovoljni, pa so se pritoževali na vse mogoče oblasti, kraljev ukaz je ukaz, in dosegli niso ničesar. Trikrat so z nasiljem prepredili volitev župana nove občine Čukarice ter grozili, da bodo vsakogar, kdo bi se hotel udeležiti »protizakonitih volitev«, ubili. Čukaričani pa so se obrnili za pomoč do vlade, ki je odredila v četrti nove volitve občinskega načelnika ter obljubila, da bo skrbela za red. Jasno je bilo, da se bodo volitve vršile v senci bajonetov. Sedaj pa so Zarkovčani odločili, da gredo demonstrirati vsi z ženami in otroci pred beograjsko skupščino za »svoje pravice«. In res so prišli pred skupščino, kjer so vpili in grozili, kaj bodo vse storili, ako se jim ne povrne »njihovo pravico«. Okoli 100 orožnikov in policajev je imelo precej opravka, da so celo občinske pregovorili k povratku domov. Ko so pa Zarkovčani došli domov, so zvedeli, da je vlada razpisala za čukariškega načelnika nove volitve, ki pa se bodo vršile v čukariški vasi in ne v Zarkovu in sicer ob taki asistenci, da je vsak upor nemogoč. Ta »nezakonitost« je silno razburila Zarkovčane in sklenili so na posebnem shodu, da ne priznajo več kralja, niti države, temveč proglašajo samostalno državo, ki bo magari z orožjem v roki branila svoje pravice. Čukaričanom pa so sporočili, da jim bodo zažgali vas in vse pobili, ako si bodo izvolili svojega načelnika. Srbska vlada je poslala v Čukarice večji oddelek orožnikov in je tako prisilila Zarkovčane, da se nekoliko pomirijo. Vendar pa vé dobro srbska vlada kakor tudi vsa javnost, da bo me Čukaričani in Zarkovčani došlo preali slej do krvi. Zarkovčani so trdno sklenili, da na dan volitev načelnika napadejo Čukaričane, pa če tudi s topovi nanje streljajo. Res, veliko je š romantike v Srbiji!

Pogumna hrvaška mornarja. Zvečer 7. februarja je v Carigradu zadel snežnem metežu nek parnik v tujo jadralnico, ki se je takoj začela potapljati. Vsled vpitja na pomoč sta takoj skočila dva pomorščaka tamkaj usidrale avstrijske bojne ladje »Taurus« in »Ivan Strčić« in Nikolaj Francic, v čoln ter rešila iz valov dva mornarja jadralnice, med tem ko je čoln tamkaj stacionirane ruske bojne ladje rešil dva druga mornarja iz morja.

Prebivalstvo Bosne in Hercegovine. Po zadnjem ljudskem štetju je v Bosni in Hercegovini 1.839.000 ljudi. V zadnjih desetih letih se je prebivalstvo v anektiranih deželah pomnožilo za 321.000 oseb, t. j. 20 odstotkov, kar je pa pripisovati precejšnjemu naseljevanju iz Avstro - Ogrske. Statistika pa še ni popolnoma gotova.

Tridentinci se udeležijo italijanskih jubilejnih slavnosti. »Alto Adige« poziva italijanske Tirolce, naj se udeležijo jubilejnih slavnosti povodom osvojitve Rima po Piemontezih v Italiji.

Eksplodira med šolskim poukom. Iz Lvova poročajo, da so v fizikalnem laboratoriju gimnazije v Mieleczu eksplodirali med poukom pri nekem eksperimentu plini, pri čemur so bili profesor Piatkovski in šest učencev, deloma težko deloma lahko ranjeni.

Dve osebi ubil električni tok. V vasi Stokki, na Poznanjskem je gostilničar Baranovski, skušal odstraniti nekega drevesa odtrgano žico električne napeljave, pri tem pa ga je ubil električni tok. Učitelj Hoehle, ki je bil navzoč, je hotel gostilničarju pomagati, a ga je istotako zagrabil električni tok in ubil.

Mrtvaški oder v plamenu. V Pragi se je vsled goreče sveče vnel mrtvaški oder, na katerem je ležal umrl uradnik Neuman. Poklicani ognjegasci so imeli veliko truda, da so pogasili ogenj, ki je truplo mrtvega skoro napol opepeli.

Izkopan tempelj na Korfu-u. Poleg jezera Chalichipulos na Korfu-u so izkopali zanimive razvaline nekega tempelja, ki se je, kakor sodijo, zgradil približno 600 let pred Kristusovim rojstvom. Našli so relief, ki predstavlja bogov z giganti. Grška vlada je zaradi

velike zgodovinske vrednosti odposlala na Korfu konservatorja starinskih znamenitosti dr. Friderika Oersakija, da vodi in nadzoruje nadaljnje delo.

Gimnazijec samoumor zaradi spora staršev. Učenec šestega gimnazijskega razreda v Libercih, Gustav Tschörne, se je ustrellil, ker sta se oče in mati zaradi vednih sporov ločila.

Pes razmesaril človeka. Gostilničar Jakob He'genhauser iz Waidringa pri Kufsteinu je kupil velikega psa, ki pa ni hotel iti z njim. Končno je privezal psa na sani ter je tako moral teči pes za sanmi. Ko je čez četrte ure zopet odvezal psa, je žival planila nanj ter ga po vsem telesu grozno obgrizla. Še le čez nekaj časa se je posrečilo gostilničarju potegniti s sani nek drog in ubiti zbesnega psa. Gostilničarjeve rane so smrtonosne.

Desinfekcija kitajskih las. V Hebu ima neka nemška tvrdka podružnico, ki se peča z izdelovanjem kit in lasulj iz las, ki jih dobiva iz Kitajske v naravnem stanju. Sedaj je na hebskem kolodvoru zopet velika pošiljatev las iz Kitajske za omenjeno tvrdko, ki jo pa doslej tvrdki niso izročili z ozirom na poostrene predpise vsled nevarnosti, da se zanes iz Kitajske k nam kuga. Spočetka so nameravali vse zaboje las uničiti. Vsled ugovora tvrdke, pa zaboje, katerih eden stane 1500 kron, ne smejo uničiti, pač pa temeljito desinficirati.

Gospodarsvo.

g Razglas o oddaji čistokrvnih plemenskih bikov, kupljenih z državno podporo. Podpisani glavni odbor c. kr. kmetijske družbe kranjske kupi dogovorno z deželnim odborom meseca marca, oziroma to pomlad, z državno podporo, ki jo dovoli c. kr. kmetijsko ministrstvo za pospeševanje govedoreje, in z deželno podporo nekoliko plemenskih bikov čistokrvnih pasem, ki so primerne za zboljševanje govedi na Kranjskem, in sicer: a) bika simodolske pasme (rumenobelo lisaste z belo glavo), ki ji odda samo v kraje ljubljanske okolice in na Notranjsko, kjer je ta pasma že vpeljana; b) bika sivkaste pasme (enobarvne, sivkaste ali rjavkaste barve), ki jih odda samo na Dolenjsko, in v ostale kraje na Notranjskem, in c) bika pincgavske pasme (temnorožče lisaste), ki jih odda samo na Gorenjsko. — Nakup in oddaja se izvršita le tedaj, če bo stanje kuge v gobcu in na parkljih takrat sploh to dopuščalo. — Vsak prosilec naj se zgleda le za bika tiste pasme, ki je dotični pokrajini primerna, oziroma kjer je že vpeljana. V prošnji je treba jasno povedati, za katere pasme bika prosilec prosi. Na prošnje za bika tistih pasem, ki niso primerne prosilčevi pokrajini, se kratkomalo ne bo oziralo. Prošnje je vložiti za simodolske bika do dne 15. marca t. l., za sivkaste in pincgavske bika do 1. aprila t. l. pri glavnem odboru c. kr. kmetijske družbe kranjske v Ljubljani. Vsak prosilec za bika mora v prošnji naznaniti, oziroma zavézati se: 1. da je pripravljen bika sprejeti ob pravem času na oni postaji, ki bo določena, in sicer tistega bika, ki ga določi odbor; 2. da plača ob sprejemu bika polovico tistih stroškov, ki jih je podpisani odbor imel zanj pri nakupu, in 3. da podpiše zavezno pismo, da se zaveže imeti prejetega bika dve leti za pleme in če ga iz kateregakoli nezadostnega vzroka z dovoljenjem podpisanega odbora proda, povrniti po 20 kron za vsak mesec; kar ga pred časom odda. Kjer so živinorejske zadruge, se bo glavni odbor oziral le na njih ude; zato naj živinorejske zadruge same vložijo prošnje za bika ali pa zadržniki; potom svojih zadrug. Živinorejec, ki bo imel prejetega bika čez dve leti za pleme, in sicer najmanj štiri mesece dalje, dobi 40 K in za vsak nadaljnji mesec po 10 K nagrade. — Glavni odbor c. kr. kmetijske družbe kranjske. V Ljubljani, dne 28. februarja 1911.

IZJAVA.

»Slovenski Narod« z dne 18. februarja 1911 je precej okrcal našo šolo. zlasti peti razred. Ne mislim nikogar žaliti, pač pa v obrambo sebi pred slovensko javnostjo izjavljam, da sem podpisani razrednik in učitelj šestega razreda, ne pa petega.

Mokronog, 5. marca 1911.

Ivan Pirnat, učitelj šestega razreda.

3109

Pomanjkanje krvi

je nevarno stanje in se mora brez odlašanja odpraviti s SCOTT-ovb emulzijo, zanesljivim krepilnim sredstvom, ki je zdravnik kakor tudi bolniki vedno toplo priporočajo. Scott-ova emulzija prinese diši in je pri tem lažje prebavna in vendar bistveno bolj učinkovita, kot navadno ribje olje. Poskus Vas bode o tem hitro pričal.

Scott-ova emulzija

je obenem priporočljiva za osebe vsake starosti, ki trpe na katerikoli način na pomanjkanju krvi.

Pristna le s to znamko — ribičem — kot garancijskim znakom SCOTT-ovega ravnanja.

Cena izvirni steklenici 2 K 50 vin.
Dobi se v vseh lekarnah.

Spominjajte se pri vseh prireditvah, pri vseh veseljih in žalostnih dogodkih „Slovenske Straže“!

Kurzi efektov in menjic.
dne 7. marca 1911.

Skupna 4 ¹ / ₂ % konv. renta, maj—november	93—
Skupna 4 ¹ / ₂ % konv. renta, januar—julij	92-95
Skupna 4-2 ¹ / ₂ % papirna renta, februar—avgust	96-90
Skupna 4-2 ¹ / ₂ % srebrna renta, april—oktober	96-95
Avstrijska zlata renta	115-45
Avstrijska kronska renta 4 ¹ / ₂ %	92-95
Avstrijska investic renta 3 1/2 %	82-65
Ogrska zlata renta 4 ¹ / ₂ %	111-40
Ogrska kronska renta 4 ¹ / ₂ %	91-70
Ogrska investicijska renta 3 1/2 %	81-05
Delnice avstrijsko-ogrske banke	19-25
Kreditne delnice	671-25
London vista	240-07 1/2
Nemški drž. bankovci za 100 mark	117-27 1/2
20 mark	23-48
20 frankov	19-01
Italijanski bankovci	94-50
Rublji	2-53 1/2

Meteorologično poročilo.
Višina n. moriem 306-2 m, sred. zračni tlak 736-0 mm

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah v mm
7	9 zveč.	735.4	2.2	brezvetr	jasno	
8	7 jutrnj.	35.9	0.8	sl. jzahn.	p. oblak.	0.0
	2 pop.	33.8	7.8	sr. vzh.	jasno	

Srednja večerajšnja temp. 2.0° norm 2.2°

TRŽNE CENE.
Cene veljajo za 50 kg.
Budimpešta, 8. marca.

Pšenica za april 1911	11-54
Pšenica za oktober 1911	10-67
Rž za april 1911	8-04
Rž za oktober 1911	7-86
Oves za april 1911	8-61
Koruza za maj 1911	5-73

Poslano.

Profesor dr. pl. Valenta

naznanja, da ovrže vse pomotoma se razširjajoče vesti, da prevzema v oskrbo gynaekologiške slučaje v „Elizabetnem sanatoriju“.

727 2

738

Potrjim srcem javljam tužno vest vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je ljubljena soproga, oziroma najboljša mati, gospa

Terezija Kozamernik

po kratki bolezn, previdena s svetimi zakramenti, v torek 7. marca ob 11. uri dopoldne v starosti 61 let mirno zaspala v Gospodu.

Pogreb nepozabne rajnice bo v četrtek, dne 9. marca ob pol 3. uri popoldne iz hiše žalosti, Rožna ulica št. 19 na pokopališče k Sv. Križu.

Sv. maše zadušnice se bodo služile v cerkvi pri sv. Jakobu.

Ljubljana, 8. marca 1911.

Žalujoči ostali.

Za namakanje perila je najboljši in najpopolnejši prašek iz mila

pralni ekstrakt „Ženska hvala“

Pralni ekstrakt

Nadomešča popolnoma beljenje perila.

Pralni prašek je zaupljiv predmet; da se drago perilo obvaruje škode, čuva naj se vsako pred ponaredbami.

739

Zahvala.

Za ljubeznive dokaze iskrenega sočutja povodom smrti našega nepozabnega soproga oziro. očeta, brata, svaka in strijca, gospoda

Josipa Oroszy

strojevodja južne železn. v p.

kakor tudi za krasne darovane vence in častno udeležbo pri pogrebu izrekamo vsem sočustvujočim, posebno slavnemu gasilnemu društvu na Viču in olupčevalnemu društvu v Rožni dolini našo najiskrenejšo zahvalo.

Rožna dolina 8. marca 1911.

Žalujoči ostali.

BILINSKA

KISLA VODA

Izborna dietična namizna pijača.

O dobroti Bilinske vode naj se vpraša domači zdravnik. Dobi se pri Mikael Kastnerju v Ljubljani. 259J

Prodajalka

in sicer kot druga moč se sprejme v špecerijski trgovini **Ivane Tonich** Ljubljana, Tržaška cesta 4. 703 3

Ime:

R. Miklauc

Ljubljana

592

bodi vsakemu znano pri nakupu blaga za obleko in perilo.

673 24

Ugodna prilika!

Ker imam veliko zalogo opeke, ki je izdelana še iz cenenejšega cementa, oddajam

cementne strešnike

(z zarezo in brez zareze) po znižani ceni.

Cementna strešna opoka prekaša po svoji trpežnosti drugovrstne opeke tar da'em za njo vsako poljubno garancijo.

Ivan Jelačin, Ljubljana.

Razpis službe občinskega sluga

z letno plačo 800 kron. Prednost imajo tisti, ki so že bili v enaki službi. Prošnje je vložiti do 30. marca 1911. Nastop 15. aprila 1911.

Županstvo Cerknica na Notranjskem.

7 1

Poslano.

Z ozirom na poročilo o zadnjem občenem zboru „Glavne posojilnice“ v Ljubljani, objavljeno v „Slovenca“ dne 27. svečana 1911, sem primoran v svojo obrambo objaviti častno izjavo g. Andreja Mauera, ki mi je očital nepoštena dejanja pri mojem poslovanju v graščini Tal pri Gradcu in katerega sem vsled tega tožil.

Tudi ne odgovarja resnici, da bi se nahajal v kakšni kazenski preiskavi, ker zato ni povoda.

743

Častna izjava.

Podpisani Andrej Mauer zasebnik v Gradcu preključujem s tem vsa v tožbi vloženi po g. Alojziju Lavrenčiču proti meni pri c. kr. sodišču v Gradcu U V 496/10 pobližje označena na zasebnega obtožitelja se nanašajoča žaljiva očitanja ki jih je potrdil priča Hugo Vidmayer kot neresnična, prosim g. Alojzija Lavrenčiča tozadevno za odpustanje ter se zavežujem, plačati zasebnemu obtožitelju narasle stroške po 50 K.

Gradec, dne 12. oktobra 1910.

Andrej Mauer.

Gradec, dne 7. marca 1911.

Alojzij Lavrenčič.

Redka prilika! Najugodnejši nakup!
Prodaja ali zamenjava hiše. Proda se

nova, enonadstropna hiša

z vrtom

davka prosta, v solnčnati legi ter v bližini električne železnice. Hiša se jako dobro obrestuje ter so plačilni pogoji najugodnejši. Eventuelno se zamenja s kako manjšo, četudi ne ravno novo hišo. Pismena vprašanja na upravnništvo „Slovenca“ pod šifro »500« 422

Največ časa in denarja
prihranite z uporabo stroja 734

PARLOGRAPH

Najboljši diktirni stroj

za reševanje korespondence, izročitev naročil, kontrolo telefonskih pogovorov, koncipiranje govorov, dalje pripraven za pisatelje, žurnaliste itd. Prospekti in razkazovanje zastoj pri

The Rex Co., Ljubljana
Šelenburgova ulica 7. - Telefon 38.

H. SUTTNER urar, prva največja domača exportna tvrdka ur zlatnine in srebrenine

Ljubljana Mestni trg

Tovarniška varstvena znamka „IKO“

lastna tovarna ur v Švici

Briljanti po nizki ceni.

Objava.

Dobroznano špecerijsko trgovino Fr. Grošelj-na na Poljanski cesti 7
otvori zopet 11. marca 1911

Miro Domicelj

in se tem polom za mnogobrojni obisk sl. občinstvu najtopleje priporoča.

P. N.

Uljudno naznanjam, da sem se 8. marca t. l.
z mojo

graversko obrtjo in izde-
lovanjem kavčuk štamplij,
preselil s sv. Petra ceste šte. 6.
na Stari trg št. 20

ter prosim Vašega nadaljnjega obiska tudi v
novem lokalu in bilježim

721 3 z velespoštovanjem
ANTON ČERNE, Ljubljana

Hiša

v prometnem kraju
z gostilniško in me-
sarsko obrtjo ter
zalogo piva se radi
boleznj za 10.000 K
proda. Takoj naj se

plača polovico. Proda se tudi hiša v
Ljubljani za 30.000 K, letna dohodnina
2800 K. Plača se takoj samo 4000 K.

Poizve se pri gospodu
Hilšarjeva ulica št. 12 **Io. Kerncu**
Ljubljana. 649

Za slabokrvne in prebolele!!!

Pijte pravi pristni **Marsala**, stekl. 7/10 K 1'50
Priporoča se tudi **Malaga**, stekl. 7/10 K 2'50
Najfinejše vino **Wermouth** prodaja na de-
belo po jako nizki ceni 3930 12-1

FRAN GASCIO, Ljubljana, Lingarjeva ul. 1 (za škotijo.)

Gostilna

z lepim vrtom in ledenico na deželi,
lani popolnoma renovirana, zraven velike
lesne tovarne z velikim celoletnim prometom,
se radi družinskih razmer

odda takoj v najem.

Prednost imajo oni, ki bi hoteli točiti proti
primerni plači od litra. Natančneje pogoje
pismeno. 701 3

Naslov pove uprava tega lista.

Zidarski polir

se takoj sprejme pri stavbni tvrdki
Ivan Ogrin, Ljubljana.

Rabite li

precizijsko žepno uro, verižice, prstane,
uhane, obeske, zapestnice, dragulje itd.,
::: obrnite se na zlatarsko tvrdko :::

I. Vecchiet

Ljubljana, nasproti glavne pošte.

Lastna delavnica. — Nakup in zamena
zlatnine in dragega kamenja. — Popra-
vila točno in solidno. — Cene nizke.

Velika banka išče potnike in razprodajalce

dovoljenih in zjamčenih srečk proti dobri
proviziji. Slovenske ali hrvatske ponudbe na
naslov: **S. Horváth, Budapest, Bathory
utca 5.** 655

Dama

ki hoče pospeševati kožno
nego, ki hoče izgubiti pege,
ter doseči nežno mehko kožo
in belo polt, se umiva le z
Steckenpferd lilijno mlečno mlo
(znanka Steckenpferd)
tvrdke Bergmann & Co., Te-
s n ob Labi. Komad po 80 v
se dobi v vs. h lekarnah,
drogerijah in trgovinah s
parfumiom t. t. d. 608

Telefon 237.

Zajec & Horn

Telefon 237.

Ljubljana, Dunajska cesta šte. 73

Beton in železo - beton.

Fundamenti.

Stropovi.

Mostovi.

Vzidava turbin.

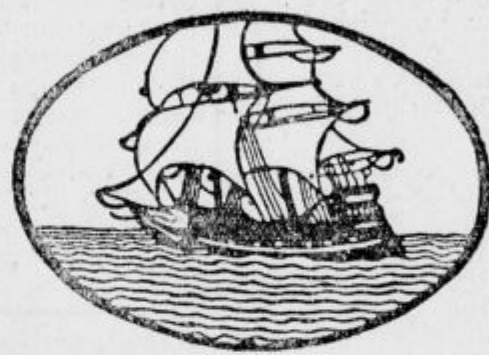
Stopnice.

Tlakovi.

Ksilolit.

Umetni kamen (okraski za façade, obhajilne
mize, balustrade).

622

Julij Meinl

Ustanovljeno 1862.

Uvoz kave
Veležgalnica kave

Valični mlin v Domžalah

I. Bončar, Ljubljana

Centralna pisarna in skladišče: Venoval. 6.

Telefon interurb. št. 129.

Telefon interurb. št. 129.

Priporoča pšenično moko izvorsne ka-
kovosti, otrobe in druge mlevske izdelke.

Zastopstvo in zaloga v Gorici: Peter Gruden & Komp., Stolni trg 9.

Pivovarna Mengeš

ustanovljena
leta 1818.

JULIJ STARE

ustanovljena
leta 1818.

Zaloga v Ljubljani, Metelkova ulica št. 19. (Telefon št. 248.)

pri-
roča svoje izborna vležano marčno,
dvojno marčno in bavarsko pivo v
sodčkih in steklenicah.

271 1